

ÄVENTYRSVANDRING 2008

Vandring 4/2008: 27 februari, Tygelsjö - Gessie. 11 st. 10 km.

I onsdags var det dåliga väderutsikter men vi gav oss iväg i alla fall. Det var både uselt väder och sol. Vinden mojade ibland men friskade i för det mesta. Regnet piskade oss i ansiktena när vi gick sista biten ut mot Öresund. Vi var 11 välklädda deltagare som gick 10 km på 3½ timme.

Vi steg av bussen i Tygelsjö kl 8.15 vid den nordligaste hållplatsen, den som heter Laavägen. Det egendomliga namnet kommer från den danska tiden. Området där vi beundrade pilarna kallas av bönderna för Laamarken. Mitt emot hållplatsen går en grusväg genom en ståtlig allé av oxlar rakt västerut förbi flera gårdar. Man ser en samling alldeles nybyggda hus på vänster hand. Framför dem finns en lekplats och ett idylliskt dammområde.

Vid Ängsö gård stack det upp en mängd raka "strån" av ungefär två meters höjd ur en åker. Man kunde förstå att det var en nyttväxt av något slag. Men vilken? Vi hade aldrig sett den förr. Efter vilda gissningar sade någon "jordärtskocka", och det var precis vad jag hade förberett mig för. En spade plockades fram ur rygsäcken. Men jag behövde inte använda den. Gussi var redan ute i åkern och hittade några uppgrävda exemplar. Där fann vi en liten jordig ... jordärtskocka. Vi kunde inte klura ut ifall skockorna fanns kvar i den kupiga jorden där "stråna", stammarna, var borttagna eller om de redan var skördade.

Jag ringde till ägaren av gården och fick veta en del intressanta saker. Skockorna odlas ekologiskt, tvätas, förpackas i 250-gramspåsar och levereras till ICA. Vid vårt besök fanns skockorna kvar i jorden, för det var för blött att ta upp dem i höstas. De tåler frost och ligger bra där de ligger en tid till. Nu går vi allihop till ICA och köper jordärtskockor och kokar soppa! Nu vet vi var den har vuxit.

Vid Ängsö gård såg vi en rektangulär damm som vi funderade över en stund. "Märgelgrav" var begreppet vi till slut enades om. I uppslagsboken står ungefär så här om märgelgravar:

Märgel består av i huvudsak lera och kalciumkarbonat. Märgel användes som jordförbättringsmedel i södra Sverige och särskilt i Skåne från senare hälften av 1800-talet. Under 1900-talet användes märgel som råvara till tegel och cement. Där märgelfyndet gjordes grävdes stora gropar som sedan vattenfylldes, märgelgravar. Man ser dem överallt i odlingslandskapet som vackra dammar omgivna av vegetation.

Gussi sa att Håkan berättat om hur han som barn stod och tittade på när man grävde efter märgel. Han minns att det luktade mycket illa.

Efter konsultation med Tonny Håkansson på Ängsö gård fick jag veta, att detta inte är en märgelgrav utan en kräftdamm. Det finns dock en märgelgrav, men den ligger på andra sidan gården.

Så småningom stötte vägen på en av de större vägarna som går från Tygelsjö till stranden. Nu började det regna och blåsa på nytt. Till Hildesborgs gård kom mattar och hussar och lämnade sina telningar

ÄVENTYRSVANDRING 2008

på hunddagis. Det fanns en lekplats med hinderbana för de lekfulla. Några hundar fick inte leka med de andra. De hölls åtskilda för de var tikar som löpte. Ja, ja, så är det i hundvärlden! Vid strandängarna går en väg parallellt med vattnet mot söder, Gessievägen. Där gjorde vi en avstickare in mot Sjötorps gård.

Genom en ännu ståtligare oxelallé kom vi då till Sjötorpsdösen. Den har förmodligen under årens lopp blivit begravd i jord som skyfflats upp på den men blev framgrävd på 1930-talet och restaurerad. Det var ingen imponerande dös, fortfarande till hälften nedsänkt i jordhögen. Vi provade om stenarna kunde erbjuda oss lä för havsvindarna under fikastunden. En bit bort låg ett skjul som bättre passade för ändamålet.

Vi befann oss fortfarande i Malmö kommun, men skulle snart passera gränsen till Vellinge. En vacker gränssten visade oss var. Strax innan hade vi spanat efter "dubbelringen" ute på strandängen, vilken förmodligen varit en anordning för utskeppning av oxar. Ingen vet säkert. Vi tyckte att vädret var alltför dåligt för att ge oss ut på de äventyrligt sankt ängarna. Vi sade att det får bli av en solig vårdag i stället. Här fanns mer att utforska, som vi uppsköt till dess. En stig ner till den annars otillgängliga stranden till exempel och även Gessie högar.

På Gessie högar fanns träd som hade blomknoppar där det lyste vitt genom fjällen. Vi gissade att det var körsbärsträd och fantiserade om hur det kunde se ut när träden blommade. "Vi tar en tur hit igen när knopparna brister!" När kan det vara männtro? Gessie högar är inga vanliga bronsåldershögar, utan snarare en ås från istiden. Jag frågade Nils-Arvid Andersson på kommunen. Han svarar:

Jag misstänker att de är skapade av den sista isframstötten under istiden. Den kom från sydväst och orkade inte långt upp på land. När den smälte bildades ändmoräner. På det viset har troligen dessa kullar bildats.

Ovanpå åsen ligger några extrakullar som kanske är högar från bronsåldern. Det är inte omöjligt att man valt den vackra platsen till en sista viloplats. Här träffade vi på lärkan, två stycken till och med som jagade varandra genom luften och utstötte typiska lärkljud. "Lärkan slår i skyn sin drill!"

Vi passerade Gessie villastad, som en gång var ett sommarstugeområde men nu är en vanlig villastad i Vellinge kommuns utmarker. Hit kom punktligt kl 11.50 tre taxibilar från Närtrafiken och hämtade oss till Vellinge för vidare färd mot Höllviken. Tack alla för en trevlig dag!